

September 2017 – Dat gevoel...

...Na een poosje binnen te zitten praten met de vrijwilliger Pedro die specialist is in visteelt en zijn kennis graag zou willen delen met families van Tecuanipan, gaan we naar buiten. Studenten van de unief zijn toegekomen en beginnen aan hun dagelijkse werkrountine in Casita de Barro. Ik hoor een geluid dat ik niet direct kan thuisbrengen, het is niet de watertank die zich opvult, het is niet de vulkaan die af en toe duidelijk maakt dat hij actief en wel is. Deze trillingen die ik gewend ben, veranderen in schokken en ik raak de kluts kwijt. *Esta temblando*. Ik zoek oogcontact met Pedro die gespannen vanuit de open plek in de tuin naar het huis kijkt. Alles trilt, schokt en kraakt. Ik raak in paniek, maar de kalmte van de studenten houdt me in bedwang. *Tranquila*. Seconden die uren duren.

En dan vermindert het gekraak, de aarde is weer stil.

Dat gevoel...voor het slapen gaan, je bent bewust van waar je schoenen staan, je trui grijpensklaar. Dat gevoel ...je zet de zaklamp op een strategische plaats en twijfelt of je de voordeur op slot zou doen of niet. Alert zijn, dat oefen ik dagelijks in meditatie toch dit voelt anders aan. Ik vraag me af of dit nu altijd zo zal zijn.

Alert zijn is het antwoord.

...en de vulkaan in het oog houden zoals mijn lieve familie me onmiddellijk aanraadt. Bedankt voor al de berichten van zorg en empathie. Vele mensen zijn er niet zo goed van afgekomen. Er is echter een indrukwekkende respons van solidariteit. Casita de Barro wordt overladen met vragen of we iets nodig hebben, of de families van Tecuanipan iets nodig hebben. Gelukkig kennen we niemand in de buurt die zwaar getroffen is. We helpen wel donaties kanaliseren naar dorpen die wel materiële schade kennen. De families daar worden nu overladen met voedselpakketen, medicijnen, tenten, slaapzakken... De eerste fase van noodhulp lijkt onder controle. En dan... als iedereen weer in de routine kruipt van het dagelijkse leven, en de liefdadigheid zich opnieuw beperkt tot een centje geven aan de autowassers op de drukke kruispunten, wie zal dan het initiatief nemen om preventief te werken aan een waardige huisvesting, aan voedselzekerheid, en aan kwaliteitsonderwijs. Hopelijk dezelfde menigte die we nu in actie zien, maar we weten dat dat niet zo is.

Casita de Barro, als organisatie vanuit de basis, lokaal en kleinschalig, heeft juist dit als doel. Op participatieve manier werken we aan kennisoverdracht en zoeken we zo instrumenteel te zijn in een proces van ontwikkeling op langere termijn.

Een concreet voorbeeld van dit proces is de bibliotheek/leslokaal dat Casita de Barro in samenwerking met universiteiten en het oudercomité van de kleuterschool heeft gebouwd. Na één jaar en vele uren vrijwilligerswerk van verscheidene groepen om de lemen muren op te trekken werd de ruimte in juli 2017 ingehuldigd. Het gebouw heeft de twee aardbevingen doorstaan zonder enige schade in tegenstelling tot de officiële klaslokalen. Dit motiveert het nieuwe oudercomité en de directie van de kleuterklas om opnieuw samen te werken met Casita de Barro, dit keer om een leegstaande beschadigde opbergruimte te vernieuwen via natuurlijke en lokale bouwtechnieken. Casita de Barro zal meewerken op het niveau van kennisoverdracht en zo capaciteiten creëren bij de vrijwilligers die op hun beurt dan de opgedane ervaring kunnen toepassen. Het is deze spontane openheid om kennis te delen en ter beschikking te stellen van

wie ook maar enige interesse toont, waarvoor Casita de Barro wordt geapprecieerd in Tecuanipan. “Zoveel mensen die zoveel weten maar hun kennis mee naar het graf nemen”, is een uitspraak die ik vaak hoor.

Wie wil bijdragen om de nood ten gevolge van de aardbevingen te lenigen kan dit doen door storten op rekening BE11 034275905448 op naam van Hubert Vanooteghem. De rekening wordt op 27 oktober 2017 afgesloten en het bedrag wordt dan overgemaakt aan Ina.

En graag deel ik met de trouwe sponsers enkele fragmenten uit het jaarboek 2017.

Januari - Roots: en route.

“Ik vlieg niet graag”, bedenk ik, terwijl ik mijn veiligheidsgordel in elkaar klik. “Ik heb nooit graag gevlogen, en toch zit ik weer in het vliegtuig dat me naar de andere kant van de oceaan zal brengen. De kracht waarmee je in je zetel wordt geduwd als het vliegtuig opstijgt vind ik ronduit akelig en mijn handen zweten. Elke keer opnieuw ervaar ik die luide machinemotoren als iets onnatuurlijks en het heimelijk verdriet van het afscheid maakt het er niet makkelijk op. Ik word bevangen door een gevoel van benauwdheid, totdat het vliegtuig zijn koers vindt in het heelal en de motoren een zachter ritme aangeven. Het urenlange monotome geluid begin ik als stilte te ervaren. En in deze *no-man zone*, hangend tussen thuis en thuis, besef ik dat ik het hier en het daar ben, dat ik de herinneringen en het nu ben, het vertrouwde en het nieuwe.

Februari - Permacultuur

Ik heb muffins gebakken vroeg in de morgen zodat ze nog lekker warm en knapperig zijn als ik ze serveer. We ontvangen in Casita de Barro academici van de universiteit Ibero Americano waar Manuel les geeft voor een workshop rond permacultuur. We maken gebruik van de gelegenheid om ook landbouwers van Tecuanipan uit te nodigen. Een open vraag wordt gesteld en iedereen antwoordt op zijn beurt: hoe definieer je de natuur. “Een symbiotisch systeem waar elk element zijn functie heeft”: antwoordt de professor in biologie. “Een omgeving die voldoet aan de behoefte van de mens”, antwoordt een doctor in psychologie. Het is de beurt aan Don Jesus, een landbouwer en vader van kinderen die deelnemen aan het naschools educatief project van Casita de Barro. Het is een tijdje stil en ik houd me in om niet voor hem te spreken. Dan zegt hij: “Het is mijn huis. De natuur is mijn huis.” Het is nu efkens stil bij de moderator van de workshop. Is deze simpele definitie niet de essentie van een workshop rond permacultuur?

Maart – Water -aarde- wind en vuur

We zitten op de verdieping van het schooltje, een ruimte die meer en meer vorm begint te krijgen als vergaderruimte. De ramen laten toe dat de vulkaan zich helemaal laat zien. Het is zondagmorgen, 30 studenten van het departement van natuurkunde recuperen hun eigen zelf, slurpend aan de hete koffie, na een nacht te hebben gecampeerd in Casita de Barro. De moddervlekken op hun broeken bewijzen dat ze gisteren de bossen zijn ingetrokken op verkenningstocht naar de biodiversiteit in Tecuanipan. Vandaag staan gesprekken met families van het dorp op het programma. Zij zijn tenslotte de beste bron van informatie. Het wordt gauw

duidelijk dat de natuurlijke bronnen in Tecuanipan niet meer dezelfde zijn als vroeger. Bossen zijn uitgedund, de waterspiegel ligt alsmaar dieper en in naam van modernisering loost Tecuanipan sinds twintig jaar zijn riolering in de rivier. Allang spelen we met de gedachte aan een project rond herbebossing en het opkuisen van de rivier. Er is interesse onder de families van Tecuanipan, er is energie bij academici van de universiteit, en dus kan de eerste fase van start: het opmaken van een inventaris van de biodiversiteit van de streek. We ontdekken een rijkdom aan bomen en aan planten met geneeskrachtige potentie, we leren waar eetbare paddestoelen groeien in het regenseizoen, we trekken foto's van de zoete bloemen van een bepaalde specifieke agave plant, van de takken waarmee borstels werden gemaakt en van de soort papyrus plant die geweven als dak diende. Alles wordt zorgvuldig door de studenten genoteerd en geregistreerd met GPS coördinaten. Het belooft!!!

April - SANJE

Iedereen weet dat 2 keer 4 een resultaat van 8 geeft, zelfs diegene die de maaltafels nog niet beheersen. Toch? In de wiskunde vast en zeker, in het dagelijks leven is het niet zo simpel. Vier eigengekweekte eieren in onze coöperatieve geven als resultaat een mand vol biologische geteelde groenten en veel lekkernijen vers uit de oven. Hoeveel kosten die eieren dan wel niet, zou je je kunnen afvragen. 2 mexicaanse pesos, of 10 eurocent per stuk. Economisch gezien is dit zonder twijfel het beste recept voor een faillissement. Sociaal gezien is dit een oplossing voor een economie in crisis, een uitgeputte planeet en de deprimerende anonimiteit van de grootstad.

De kleinschalige moestuinervaring van Casita de Barro levert deze zomer kilo's komkommers op. Nu we ons hebben georganiseerd in de coöperatieve met andere moestuinfanaten kunnen we die geliefde komkommers inruilen voor eieren van een familie die al generaties lang kippen kweekt, en voor sla en paprika's van de boer die seizoensgebonden, prachtig biologisch geteelde, groenten op tafel legt. Dit is ruilhandel, trueque noemen we dit in het Spaans, en het is één van de pijlers van onze coöperatieve. Productie voor eigen verbruik is het eerste principe, ruilhandel tussen de leden van de coöperatieve is de tweede fase, en het verkopen van het overschot is de derde stap.

Ik pluk mijn komkommers, niet al te groot want dan blijven ze lekker zacht van smaak, en ik blijf plukken, dag na dag. Ik leg ze in voor de winter, en ze deel uit aan iedereen die ook maar enige interesse toont. Hoe makkelijk is het niet om te delen van wat je hebt. En hoe moeilijk is het om iets weg te geven als er die constante angst bestaat voor schaarste. De natuur is vrijgevig, de natuur kent geen tekort. Eén slaplant levert duizende zaden op voor de volgende generatie en zo gaat het met elke groente of ieder fruit dat je hartje maar wenst.

Iedere week dat de coöperatieve bijeenkomt beoefenen we deze kunst van de ruilhandel en het is soms confronterend je af te vragen wat je kan delen in ruil voor een mand met prachtige kleuren van diverse producten. Je geld is hier niet nuttig, je universitaire diploma's ook niet, levensverzekering en pensioenbelegging ook niet, wel de kennis en discipline om iets te produceren dat meerwaarde heeft voor de andere. En in dit proces heb ik ondervonden dat 4 eieren veel meer waard zijn dan de 8 pesos die je betaalt in de winkel.

Mei - Microbiologie

Een droge wind verveelt al dagenlang mijn gebarste lippen. Het zal nu wel beginnen regenen. Als voorbereiding voor het landbouwseizoen dat door de regen wordt bepaald, leren we als leden van

de cooperatieve SANJE biologische voedingstoffen aanmaken. Wie had ooit gedacht dat ik een voet zou zetten in een slachthuis. Maar dan, wie had gedacht dat ik me zou verdiepen in moleculaire biologische processen - de naam alleen al. Bij nader inzien is het slachthuis een snoepwinkel voor de biologische doe het zelf teler. Het overschot aan beenderen dat je er voor een appel en een ei kunt verkrijgen, kan je verschroeien boven een houtvuur tot het wit verkoold is. Dat verpulver je dan tot een fijn grijs poeder, vol mineralen voor je planten. Je kan dit poeder met je potgrond vermengen maar dan zal het een tijdje duren vooraleer je planten de voedingstoffen kunnen opnemen. Een manier om de werking van dit beendermeel te versnellen is dit oplosbaar te maken via een gisting proces. En dan komen we bij de biologie terecht. Als je meststof (of de pens van de koe als die beschikbaar is), suiker en gist in een ton met water vermengt en deze anaerobisch laat staan, heb je na een maand tijd een bron van geconcentreerde voedingstoffen voor je planten. Als je aan de mengeling het fijngemalen beendermeel toevoegt of zelfs een combinatie van houtassen en fijn steengruis, dan verrijk je je meststof met al de nodige mineralen voor je planten. Het prijskaartje is klein en het concentraat reikt ver. En bovenal, je investeert in de toekomst. Je vermijdt het gebruik van dure chemische zouten die je grond verarmen. Integendeel, je verbetert je grond en doorheen de jaren kunnen je planten zo goed gedijen dat je steeds minder afhankelijk bent van extra voedingstoffen.

Van rottend overschot tot voedsel: een cyclisch evenwicht tussen opbouw en afbraak. En zelfs wij, de zogenaamde hoogste schepsels van de creatie ontsnappen niet aan deze wet: "stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren.(Gen. 3.19")

Casita de Barro dankt alle sponsers die door de jaren heen via www.solidariteit-mexico.be ons project hebben gesteund. Je kan ons blijven steunen op het nummer:

naam : Solidariteit Mexico
IBAN : BE52 035 7592740 09
BIC : GEBABEBB